

1. Jezus zoekt een gebied op waar Hij geen eer ontvangt

Hoe beroemd Vincent van Gogh nu ook is, tijdens zijn leven was er maar één persoon die echt in Vincent geloofde, en dat was zijn broer Theo. De meeste mensen die Vincent van Gogh goed kenden, vonden zijn werk maar niks. 'Een profeet wordt in zijn eigen vaderland niet geëerd.' In de tijd van de Here Jezus was dat een spreekwoord, en Jezus haalt dat spreekwoord aan als Hij in Galilea is, de streek waarin Hij is opgegroeid.

We lezen in vers 43 en 44: 'En na die twee dagen (twee dagen in Samaria) vertrok Hij vandaar en ging naar Galilea, wánt Jezus heeft Zelf getuigd dat een profeet in zijn eigen vaderstad geen eer ontvangt.' Voor bijbeluitleggers is dit een moeilijke tekst. Hoezo: 'want'? Het Griekse woord voor 'vaderstad' (patris) kun je ook vertalen met 'vaderland'. Er staat dus: 'Jezus ging van Samaria naar Zijn eigen vaderland Galilea, wánt een profeet is nooit geëerd in zijn eigen vaderland.' Dat klinkt toch heel onlogisch? 'Ik ga vanavond bij de burens op visite, wánt die moeten niets van mij hebben.' Dat zeg je toch ook niet? Hoe zit dat?

Uitleggers hebben allerlei verklaringen bedacht.

Bijvoorbeeld: dat de vaderstad van Jezus Jeruzalem was. Voordat Jezus in Samaria was, was Hij in Jeruzalem. Dus dan bedoelt Johannes:

'Jezus ging uit Zijn vaderstad Jeruzalem naar Galilea, want een profeet is niet geëerd in zijn eigen vaderstad.'

Dat klinkt logischer, maar het klopt niet. Want Jezus heeft juist Nazareth in Galilea Zijn vaderstad genoemd. U kunt dat lezen in Lukas 4. Als Jezus in de synagoge in Nazareth is, dan haalt hij ditzelfde spreekwoord aan: 'Een profeet is niet geëerd in zijn eigen vaderstad' (Lukas 4: 24). Dus dat Jeruzalem de vaderstad van Jezus zou zijn, dat klopt niet. Nog een andere verklaring van andere uitleggers: als Jezus naar Galilea gaat, gaat Hij niet naar Nazareth, zijn vaderstad, maar naar Kana, want een profeet is niet geëerd in zijn vaderstad. Ook dat klinkt logisch, maar Johannes vertelt pas twee verzen verderop, in vers 46, dat Jezus naar Kana gaat.

Dus ook die verklaring houdt geen stand. Nee, we moeten het écht doen met wat er letterlijk staat! Jezus ging van Samaria naar Zijn vaderland Galilea, wánt Hij heeft Zelf getuigd dat een profeet in Zijn eigen vaderland geen eer ontvangt. Met andere woorden: Jezus gaat bewust naar de streek waar Hij niet geëerd wordt, waar Hij níét populair is. In Samaria, daar was een hele opwekking aan de gang. Jezus was in gesprek geraakt met de Samaritaanse vroeg bij de put van Sichar. Zij was helemaal onder de indruk geraakt van wie Hij was. En ze had het overal verteld: 'Kom mee! Ik heb de Messias gevonden!' Veel mensen kwamen tot geloof en ze sméékten Jezus: 'Blijf alstublieft hier!' En inderdaad: Jezus blijft twee dagen. Maar daarna vertrekt Hij weer en Hij gaat heel bewust naar de streek waar Hij géén eer ontvangt. Als je daarover nadenkt, dan is dit zó'n indrukwekkend zinnetje... Want dit zegt dus álles over Jezus! In Samaria krijgt Hij applaus, in Galilea niet. Dús wat doet Jezus? Hij gaat van Samaria naar Galilea! Juist déze keuze van de Here Jezus zegt álles over wie Hij is, over Zijn roeping. Hij is niet gekomen om applaus te krijgen, maar om het verlorene te zoeken. Hij is niet gekomen om op het schild geheven te worden, maar om zondaren te redden. Hij kiest niet voor de veilige plaatsen, voor de plekken waar het aangenaam toeven is. Nee, Jezus gaat héél bewust - om het zo maar eens te zeggen - uit Zijn 'comfort zone'. Hij zoekt de donkere plaatsen, Hij zoekt mensen op in hun ongelofte. Jaren geleden schreef Geert Mak zijn beroemde boek: *Hoe God verdween uit Jorwerd*. Hij tekende de ontkerkelijkheid in dat Friese dorp. Steeds minder mensen die geloofden, en die wat hadden met de kerk. Maar de titel van dat boek klopt niet! Het gelóóf in God, dát verdween uit Jorwerd. Maar juist waar géén geloof is, juist waar mensen buiten God om leven, dáár komt Jezus binnen. De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken wat verloren is. Jorwerd is door God opgezocht. Het is trouwens opmerkelijk dat tegenwoordig júíst in Jorwerd een nieuwe geloofsgemeenschap gevormd is, Nijklooster, waar mensen naartoe komen om God te

*Voormalige Noorderkerk,
Jacob Catsstraat*

vinden. Jezus komt binnen waar geen geloof is, waar Hij niet wordt geëerd. Als je dat op je laat inwerken, dan geeft dat zóveel hoop. Denk even aan deze stad. Zoveel mensen leven buiten God om. En júíst daarom komt Jezus hier binnen. Het is opmerkelijk hoeveel christenen je tegenkomt, hier in Rotterdam, die hier in de stad zijn komen wonen vanuit een soort roepingsbesef: 'God wil me daar gebruiken'. Jezus ging naar Galilea, 'wánt Hij heeft Zelf getuigd dat een profeet in zijn eigen vaderstad geen eer ontvangt.'

2. Wil je vermaakt worden, of wil je vermaakt worden?

En hoe gaat het dan? Hoe wordt Jezus ontvangen? dat is het volgende vers, vers 45: 'Toen Hij dan in Galilea kwam, ontvangen de Galileërs Hem, omdat zij alles gezien hadden wat Hij in Jeruzalem gedaan had op het feest; want ook zichzelf waren naar het feest gegaan.' Dus Jezus wordt als profeet niet geëerd in Galilea, maar Hij wordt wel ontvangen. Hij is welkom. Waarom? Om alles wat Hij in Jeruzalem gedaan heeft! In Jeruzalem, daar heeft Jezus gezorgd voor grote opschudding! Hij heeft met een zweep de handelaars de tempel uitgejaagd. En Hij deed er wonderen! Kijk, dat willen die mensen in Galilea ook weleens zien. Iets bijzonders, iets spectaculairs! In Galilea heeft Hij nog maar één wonder gedaan: Hij heeft water in wijn veranderd op de bruiloft in Kana. De mensen kijken reikhalzend uit naar méér! Jezus Zelf is daar heel kritisch over. Kijkt u maar in vers 48. Daar zegt Hij dit: 'Als u geen tekenen en wonderen ziet, zult u beslist niet geloven.'

De mensen in Galilea willen wel vermáákt worden, maar niet vermaakt worden. Ze willen wel vermaakt, geamuseerd worden, door een mooi schouwspel, maar ze willen niet vermaakt worden, veranderd, zoals kleding vermaakt wordt. En juist daarvoor is Jezus gekomen, om je leven te veranderen, van binnenuit. Hoe is dat eigenlijk bij u? En bij jou? Wil je vermaakt worden of wil je vermaakt worden? Zoek je het spektakel, of wil je veranderd worden door de Heilige Geest? Wonderen hebben wat dat betreft altijd iets dubbels. Door de hele Bijbel heen zien we wonderen gebeuren. De Here Jezus doet Zelf ook veel wonderen. En je ziet ook dat veel mensen daardoor tot geloof komen. Maar er komen ook mensen alléén voor dat spektakel. En dan is Jezus kritisch. Dan begrijp je niet dat dat wonder een téken is, dat iets betékent. Heel wat mensen hebben mij in de loop van de jaren gevraagd: 'Is het nou goed om naar een genezingsdienst te gaan?' Zo'n grote, evangelische genezingsdienst. Kun je daar naar toe gaan? De vraag is: waar draait het voor jou om? Natuurlijk mag je bidden om genezing, en je mag ook voor je laten bidden. Maar gaat het je om het wonder, of gaat het je om Jezus? Misschien geneest Jezus jou van een ziekte, maar misschien ook niet. Gaat het je dan nog steeds om Hemzelf? De mensen in Galilea, die willen iets leuks meemaken. Iets bijzonders. Daar is Jezus héél kritisch op. En tóch is dat géén reden voor de Here Jezus om ze af te wijzen. Nee, juist deze mensen worden door Hem opgezocht.

Wonderen hebben wat dat betreft altijd iets dubbels. Door de hele Bijbel heen zien we wonderen gebeuren. De Here Jezus doet Zelf ook veel wonderen. En je ziet ook dat veel mensen daardoor tot geloof komen. Maar er komen ook mensen alléén voor dat spektakel. En dan is Jezus kritisch. Dan begrijp je niet dat dat wonder een téken is, dat iets betékent. Heel wat mensen hebben mij in de loop van de jaren gevraagd: 'Is het nou goed om naar een genezingsdienst te gaan?' Zo'n grote, evangelische genezingsdienst. Kun je daar naar toe gaan? De vraag is: waar draait het voor jou om? Natuurlijk mag je bidden om genezing, en je mag ook voor je laten bidden. Maar gaat het je om het wonder, of gaat het je om Jezus? Misschien geneest Jezus jou van een ziekte, maar misschien ook niet. Gaat het je dan nog steeds om Hemzelf? De mensen in Galilea, die willen iets leuks meemaken. Iets bijzonders. Daar is Jezus héél kritisch op. En tóch is dat géén reden voor de Here Jezus om ze af te wijzen. Nee, juist deze mensen worden door Hem opgezocht.

3. Jezus vraagt: 'Wat deed je met Mijn werk?'

En zo komt Jezus in Kana. Vandaag de dag worden twee plekken aangewezen waar Kana gelegen kan hebben in de tijd van Jezus. Allebei die plekken liggen niet ver van Nazareth, de ene op 9 kilometer afstand, de andere op 20 kilometer afstand, allebei naar het noorden. Kana, daar was die bruiloft geweest. Daar had Jezus honderden liters water veranderd in heerlijke, kwalitatieve wijn. Je zou zeggen: 'Dat hele dorp is tot bekering gekomen!' Maar wat staat er in Johannes 2: 11? 'Dit heeft Jezus gedaan als begin van de tekenen, te Kana in Galilea, en Hij heeft Zijn heerlijkheid geopenbaard; en Zijn discipelen geloofden in Hem.' Dus niet: 'Heel Kana geloofde in Hem', laat staan: 'Heel Galilea geloofde in Hem'. Nee: 'Zijn discipelen geloofden in Hem.' Eén van die discipelen kwám trouwens uit Kana, dat was Nathanaël. Maar zelfs met een dorpsgenoot in de kring van de discipelen kwam de bevolking van Kana niet massaal tot geloof. Jezus komt terug in Kana. Hoe zou het verder gegaan zijn met de mensen daar, na

die bruiloft? En zo komt Jezus ook in ons leven terug, om te zien hoe het verder gegaan is. Misschien heb jij ook dingen meegemaakt met God, bijzondere dingen, waar je van onder de indruk was. Of je denkt terug aan je belijdenis, of je doop, of aan je trouwdienst, of aan een bijzondere gebedsverhoring. Wat was je daar vól van, toen, in die tijd. Hoe is dat eigenlijk verder gegaan? Heeft het je dichter bij Jezus gebracht? Ben je erdoor veranderd, 'vermaakt' door de Heilige Geest? Of ben je teruggevallen in je oude patronen? 'Wat deed je met Mijn werk?' Dat is de vraag van Jezus. 'Wat deed je met Mijn werk?'

4. Met vijf woorden op weg

En dan, opeens, is er in Kana die wanhopige man. Hij dringt zich tussen de mensen door, want dit is een noodsituatie! Zijn zoon ligt op sterven. Je ziet het aan alles, vooral aan zijn ogen: deze man is ten einde raad. Wat doe je als je een kind hebt, en dat kind ligt op sterven...? Dan doe je toch alles, álles...? Deze man heeft 36 kilometer gelopen, zeg maar gerust: gerend, vanuit Kapernaüm. Bergopwaarts, want Kapernaüm ligt aan het Meer van Galilea, 200 meter ónder de zeespiegel, en Kana ligt in Centraal-Galilea, honderden meters bóven de zeespiegel. Hij is chique gekleed, een heer van stand, hij werkt aan het hof. Dat is het hof van koning Herodes Antipas, de zoon van Herodes die de kinderen van Bethlehem liet vermoorden. Herodes Antipas heeft zijn paleis in Tiberias, niet ver van Kapernaüm, waar deze man woont. Maar van alle deftigheid van deze koninklijke ambtenaar is nu helemaal niets over. Hij is alleen maar wanhopig... 'O Jezus, kom toch mee! Kom toch snel mee, want mijn zoon ligt op sterven!' Wat zou Jezus nu doen? Dit is een dienaar van die goddeloze Herodes, die de vrouw van zijn broer heeft afgepikt, en die later Johannes de Doper zal laten vermoorden. En nu moet Jezus weer meteen klaarstaan om een wonder te doen. Jezus verzucht het, eigenlijk over het hoofd van die man heen, naar de hele menigte: 'Als jullie geen tekenen en wonderen zien, zullen jullie beslist niet geloven.' Maar deze man laat zich niet afschrikken. Hij heeft Jezus nu bereikt en hij laat Jezus niet meer los: 'Heer, kom voordat mijn kind sterft.' Merk je het op? Dat is bidden. Volhouden, ook als de HERE je op de proef stelt. 'Ik laat u niet gaan, tenzij u mij zegent' (Genesis 32: 26). Deze man klopt aan de deur, net zolang totdat de deur opengaat. Geef nooit zomaar op! Blijf bidden, blijf pleiten! 'Heer, kom voordat mijn kind sterft.' Maar Jezus komt níét. Hij zegt vijf woorden, in het Grieks zijn het ook vijf woorden, een hand vol: 'Ga heen, uw zoon leeft!' Met die paar woorden moet deze man het doen, in zijn grote wanhoop. Maar die paar woorden, die zijn voor hem genoeg. Vers 50: 'En de man geloofde het woord dat Jezus tegen hem zei, en ging heen.' Ik stel het me zo voor, hoe hij weer hard gelopen heeft, met zijn mooie kleren aan. En al die tijd klinken die vijf woorden door zijn gedachten: 'Ga heen, uw zoon leeft!' Deze man heeft niets bijzonders gezien, hij heeft geen teken gekregen, Jezus heeft geen gebaar gemaakt, Jezus is niet mee gekomen. Het zijn alleen die vijf woorden, en deze man heeft die woorden ingedronken als water in de woestijn. Aan het begin van de dienst hoorden we de woorden van Jeremia. De profeet Jeremia had een vreselijk moeilijke opdracht. Hij moest aan het volk van Juda doorgeven dat God het oordeel zou gaan voltrekken over hun zondige manier van leven. Jeremia had een ontzettend zware opdracht. Overal stuitte zijn boodschap op weerstand. Maar wat zegt hij dan, in Jeremia 15: 16: 'Zodra Uw woorden gevonden werden, at ik ze op. Uw woord was mij tot vreugde en tot blijdschap in mijn hart, want Uw Naam is over mij uitgeroepen, HERE, God van de legermachten.' Jeremia verslónd ze, de woorden van God, zoals wij soms een boek kunnen verslinden. Hoe meer je beseft dat je God nodig hebt, hoe meer je Zijn woorden verslindt, ze opeet, ze meedraagt in je hart. De hofbeambte, hij gaat op weg met het woord van Jezus. En hij kán ook weer verder. Want hij gelóóft Jezus! Waar een Woord is, is een weg! Misschien zit je hier en zit je tot je nek in de zorgen. Net als die man, daar bij Jezus. Wat je meekrijgt vandaag is géén spektakel, maar een Woord: Jezus leeft, en Hij werkt, ook vandaag! Uw Zoon leeft! De zoon van deze man, hij bleef in leven. En jij mag het zeggen tegen God: 'Uw Zoon leeft toch, HERE?' Jezus leeft! Ook nu, ook vandaag! En Hij spreekt! Waar een Woord is, waar Zijn Woord is, daar is een weg! Altijd. Altijd!

5. Waar een Woord is, is een weg!

Die zin, 'Waar een Woord is, is een weg', dat is de titel van een beleidsnota die jaren geleden werd gepubliceerd door de landelijke kerk, de Protestantse Kerk. In die beleidsnota ging het veel over de krimp van de kerk. En hoe je dan verder moet, als kleiner wordende geloofsgemeenschap. Dat prcoes van krimp gaat nog steeds door op veel plaatsen. Maar de titel van die nota is veelzeggend! Ook al worden kerken gesloten, ook al zijn er steeds minder voltijds predikanten, ook al moet er drastisch bezuinigd worden, waar een Woord is, is een weg! Ook hier in Rotterdam is een tijd geweest van enorme krimp. Twee weken geleden, toen ds. Geluk en zijn vrouw hier afscheid namen als gemeenteleden, hebben zowel hij als ik iets verteld over die krimp. Bijvoorbeeld dat plotseling Het Trefpunt, een kerkgebouw aan het Oostplein, werd verkocht en gesloopt. Maar zo waren er al meer gebouwen gesloopt: de Koninginnekerk in 1972 en in 1974 de Noorderkerk, hier in het Oude Noorden, aan de Jacob Catsstraat. Ds. C.A. Korevaar leidde de laatste dienst op 28 april 1974. Hij preekte over Openbaring 3: 2a; 'Wees wakend en versterk het overige, dat sterven zou.' Ik lees een paar zinnen voor uit die preek: 'Wanneer over enkele weken die geweldige ijzeren bal rusteloos tegen de muren van deze kerk zal beuken; wanneer de torens in een wolk van stof en gruis inelkaar zullen storten en wanneer daarna de palen, die deze kerk hebben gedragen, uit de grond worden getrokken, dan is dit, als ik het wel zie, als het slaan van de trom door de hand des Heren om de dromers wakker te maken. Om goddeloze dromers wakker te maken, want het gaat om geweldige dingen. Het gaat om de redding van zielen. Buiten Jezus Christus is nergens heil te vinden. Het gaat er om, dat er in alle wijken van onze stad de tekenen zijn - maar dan niet de uitgeholde tekenen - dat er een God is, die bekommerd is over deze ellendige wereld. Dat er een Heiland is, die zijn armen uitstrekt naar het Noorden van Rotterdam en naar de hele wereld, opdat wij behouden zullen worden. (...) Een kerk verdwijnt, maar God blijft. En allen die in Hem geloven, blijven tot in eeuwigheid.' Tot zover ds. Korevaar. God blijft, niet alleen in Jorwerd, maar ook in Rotterdam. Op die zondag, 28 april 1974, werd de kanselbijbel onder doodse stilte de Noorderkerk uitgedragen. En ds. Korevaar zei, zichtbaar ontroerd: 'Het gras verdort, de bloem valt af, maar het Woord van onze God blijft in eeuwigheid.' Met dat Woord is de gemeente hier in Rotterdam verder gegaan. En vandaag zitten wij hier. Twee weken geleden heb ik het genoemd: de komst van ds. Geluk en zijn vrouw. Voorzichtig een keerpunt: jonge mensen die zich weer aan gingen sluiten. Daarna kwamen ds. De Graaff en zijn vrouw. Ook zij hebben keihard gewerkt, samen met de gemeente. De Samaritaan mocht dit gebouw gaan gebruiken, en ds. Niels de Jong werd aangetrokken als missionair predikant om deze gemeente te verbinden met de wijk. En terwijl hij hier werkte, zag Niels de Jong kansen voor een nieuwe gemeente erbij: Noorderlicht. Inderdaad, Noorderlicht ontstond, en is meteen enorm gaan groeien. Noorderlicht heeft nu al weer vier dochtergemeenten. En er kwam nog meer nieuw leven: ook ICF-Noord werd gesticht, de International Christian Fellowship, met Fred Kappinga als pionier. Gods werk is doorgegaan, en dat is zo'n wonder! Waar een Woord is, is een weg. Als die hofbeambte de helling afloopt, omlaag naar Kapernaüm, dan komen zijn slaven hem al tegemoet: 'Uw kind leeft! Hij is genezen!' De man straalt! 'Hoe laat kwam de doorbraak?' 'Gisteren op het zevende uur!' Dat is één uur 's middags. Het klopt exact: dat is het tijdstip waarop Jezus Zijn woord sprak. De man gelooft, en zijn hele huishouden, al die mensen geven hun leven aan Jezus. Opeens is er een nieuwe huisgemeente, daar in Kapernaüm. Geloof in Jezus is aanstekelijk. En aan het hof van Herodes Antipas werkt opeens een discipel van Jezus. Houd je het voor ogen? Jezus ging naar Galilea, wánt daar werd Hij niet geëerd. En te midden van ál die mensen die wel vermaakt wilden worden, geamuseerd, maar niet vermaakt, niet veranderd, van binnenuit, gaf Jezus die vijf woorden mee. Woorden van hoop. Vandaag mogen wij leven met de woorden van Jezus. Wat de publieke opinie ook zegt. Of de stemming nu gunstig is of ongunstig. Of we nu veel kerkgebouwen hebben of weinig. Of de omstandigheden nu mee zitten of tegen. Houd het vast: waar een Woord is, is een weg! Amen.